

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Indøvelse i Christendom

Citation: Kierkegaard, Søren: "Indøvelse i Christendom", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 12*, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2007 , s. I.
Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-ic-txt-shoot-id91609979-1b40-40a6-8933-13e56c0b88d6.pdf> (tilgået 30. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 12

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

IV

Christendommen som det Absolute; Samtidigheden med Christus

Med Indbydelsen til alle dem, »som arbeide og ere besværede« er Christendommen ikke, som Præsten flæbende og usandt introducerer den, kommet ind i Verden som et Prag-Exemplar af milde Trøstegrunde – men som det *Absolute*. Det er af Kjerlighed Gud saa vil, men det er ogsaa *Gud* der vil, og han vil som han vil. Han vil ikke skabes om af Menneskene og være en rar – menneskelig Gud: han vil skabe Menneskene om, og det vil han af Kjerlighed. Han vil heller ingen menneskelig Næsviished vide af at sige betræffende, hvorfor og hvorfor Christendommen er indkommet i Verden: den er, og den skal være det Absolute. Derfor er det Usandhed alt hvad Relativt man har hittet paa om hvorfor og hvortil. Maaskee har man hittet derpaa af en Art menneskelig Medlidenhed, der mener at maatte prutte – thi Gud kjender formodentligen ikke Mennesket, hans Fordringer ere for overspændte, saa maae Præsterne til for at prutte. Maaskee har man hittet derpaa for at staae sig godt med Menneskene og have Fordeel af at forkynde Christendommen; thi naar den bliver nedspændt til det blot Menneskelige, til hvad der er opkommet i Menneskenes Hjerter, saa synes Menneskene naturligviis godt om den, og naturligviis igjen godt om den elskværdige Taler, der kan gjøre Christendommen saa mild – havde Apostlene kunnet gjøre det, saa havde Verden ogsaa den Gang syntes godt om Apostlene. Men alt dette er Usandhed, er at forvanske Christendommen, der er det Absolute. Men hvad skal den saa til, saa er den jo en Plage? Aa, ja, det kan man ogsaa sige; relativt forstaaet er det Absolute den største Plage. I alle matte, dorske, sløve Øieblikke, hvor det Sandselige behersker Mennesket, er Christendommen ham en Afsindighed, da den ikke er commensurabel for noget endeligt Hvorfor. Men hvad skal den saa? Svar: ti, den er det Absolute. Og saaledes *skal* den fremstilles, altsaa som ☉: saa den maa vise sig som Afsindighed for det sandselige Menneske. Og derfor er det sandt, saa sandt, og i en anden Forstand ogsaa saa sandt, naar den Forstandige i Samtidighedens Situation (cfr. II. A.) dømmende siger om Christus: »han er bogstaveligen *Ingenting*« – ganske vist, thi han er det Absolute. Som det Absolute er Christendommen kommet ind i Verden, ikke, menneskelig forstaaet, til Trøst, tvertimod den taler jo idelig og idelig om, hvorledes den Christne maa lide eller et Menneske for at blive og være den Christne, Lidelser som han altsaa kan undgaae ved blot at lade være at blive Christen.

Der er nemlig en uendelig svælgende Forskjel mellem Gud og Menneske, og derfor viste det sig i Samtidighedens Situation, at det at blive Christen (at omdannes til Lighed med Gud), menneskelig talt, er en endnu større Qval og Elendighed og Smerte end den største menneskelige, tilmed en Forbrydelse i de Medlevendes Øine. Og saaledes vil det altid vise sig, naar det at blive Christen i Sandhed kommer til at betyde at blive samtidig med Christus. Og kommer det at blive Christen ikke til at betyde det, saa er det Tant og Indbildning og Forfængelighed, tildeels Gudsbespottelse, og Synd mod det andet Bud i Loven, og Synd mod den Hellig-Aand med al denne Snak om at blive Christen.

Thi i Forhold til det Absolute er der kun een Tid: den nærværende; Den som ikke er samtidig med det Absolute, for ham er det slet ikke til. Og da Christus er det Absolute, sees let, at der i Forhold til ham kun er een Situation: Samtidighedens; de 3, de 7, de 15, de 17, de 18 Hundred Aar ere Noget, som hverken gjør fra eller til, de forandre ham ikke, men gjøre heller ikke aabenbart, hvo han var, thi hvo han er, er kun aabenbart for Troen.

Christus er, at jeg skal sige det saa alvorligt, han er ingen Comediant, ei heller en blot historisk Person, da han som Paradoxet er en høist uhistorisk Person. Men denne er Forskjellen mellem Poesi og Virkelighed: Samtidigheden. Forskjellen mellem Poesi og Historie er vistnok den, at Historien er det *virkelig* Skeete, Poesien det Mulige, det Tænkte, det Digtede. Men det der er virkelig skeet (det Forbigangne) er endnu ikke uden i en vis Forstand, i Modsætning nemlig til Digt, det Virkelige. Den Bestemmelse, der er Sandhedens (som Inderlighed) og al Religiositets Bestemmelse: **for Dig** mangler. Det Forbigangne er ikke Virkelighed: for mig; kun det Samtidige er Virkelighed for mig. Hvad Du lever samtidig med, er Virkelighed: for Dig. Og saaledes kan ethvert Menneske kun blive samtidig: med den Tid, paa hvilken han lever – og saa med Eet til, med Christi Liv paa Jorden, thi Christi Liv paa Jorden, den hellige Historie staaer ene for sig, udenfor Historien.

Historien kan Du læse og høre om som om det Forbigangne, Du kan, om det saa behager Dig, her dømme efter Udfaldet. Men Christi Liv paa Jorden er intet Forbigangent, ventede ikke i sin Tid, for 1800 Aar siden, og venter ikke paa noget Udfalds Assistance. En historisk Christendom er Galimathias og uchristelig Forvirrethed; thi hvad af sande Christne der er i hver Generation ere samtidige med Christus, have Intet at skaffe med de Christne i forrige Generation, men alt med den samtidige Christus. Hans Liv paa Jorden følger

Slægten, og følger hver Slægt især som den evige Historie, hans Liv paa Jorden har den evige Samtidighed. Og denne gjør igjen al Doceren af Christendommen (hvilken Doceren væsentlig har sit Skalkeskjul og Tilhold i, at Christendommen er noget Forbigangent, og i de 1800 Aars Historie) til det uchristeligste af alle Kjætterier, hvad Enhver vilde indsee, og derfor opgive at docere, hvis han forsøgte at tænke sig den med Christus samtidige Generation – docerende; men enhver Generation (af Troende) er jo samtidig.

Kan Du ikke overvinde Dig selv til i Samtidighedens Situation med ham at blive Christen, eller kan han ikke i Samtidighedens Situation bevæge Dig og drage Dig til sig: saa bliver Du aldrig Christen. Du kan saa ære, prise, takke, med alle jordiske Goder lønne Den, der indbilder Dig, at Du alligevel er Christen – han bedrager Dig. Du kan prise Dig lykkelig, at Du ikke blev samtidig med Nogen, der vovede at sige det; Du kan blive opbragt indtil Raseri over den Plage, liig »Bremsens« Stik, at være samtidig med En, der siger Dig det: i første Tilfælde er Du bedragen, i andet Tilfælde har Du i det mindste faaet Sandheden at vide.

Kan Du ikke taale Samtidigheden, ikke taale at see dette Syn i Virkeligheden, kunde Du ikke gaae ud paa Gaden – og see det er Guden i dette rædsomme Optog, og dette Dit Vilkaar, hvis Du faldt ned og tilbad ham: saa er Du ikke væsentlig Christen. Det Du har at gjøre er saa ubetinget at tilstaae Dig det selv, at Du fremfor Alt bevarer Ydmygheden og Frygt og Bæven i Forhold til hvad det vil sige i Sandhed at være Christen. Thi ad den Vei skal Du, for at lære og indøve, saaledes at henflye til Naaden, at Du ikke tager den forfængelig; gaa for Guds Skyld ikke til Nogen for at blive »beroliget«. Thi vel hedder det »salige de Øine, som saae, hvad I saae«, hvilke Ord Præsterne især have travlt med – besynderligt nok, stundom maaskee ogsaa for at forsvare en verdslig Pyntelighed, der dog just i Samtidighedens Situation vilde blive noget afstikkende – ret som vare de ikke sagte ene og alene om *de* Samtidige, der bleve troende. Havde Herligheden ligefrem været at see, saa Enhver uden videre kunde see den, saa er det jo Usandhed, at Christus fornedrede sig selv og tog en Tjeners Skikkelse paa; en Overflødighed at advare mod Forargelse, thi hvor i al Verden skulde man vel forarges paa Herlighed iført Herlighed! Og hvor i al Verden forklarer man det saa, at det gik Christus som det gik ham, at ikke Alle beundrende stormede til for at see hvad der ligefrem var at see! Nei, der var »Intet for Øiet hos ham, ingen Glands, at vi skulde kunne see paa ham, ingen Anseelse, at vi kunde have Lyst til ham« (Es. 53,2.); der var *ligefrem* Intet at see uden et ringe Menneske, som ved Tegn og Under og ved at sige sig at være Gud i eet væk satte Forargelsens Mulighed. Et ringe Menneske, der saa udtrykte 1) hvad Gud forstaaer ved Medlidenhed (og det selv at være det ringe og fattige Menneske, naar man vil være den Medlidende, er heri indeholdt), og 2) hvad Gud forstaaer ved Menneskets Elendighed, hvad i begge Tilfælde er yderst forskjelligt fra hvad Menneskene forstaae derved, og hvad i hver Generation indtil Dagenes Ende Enhver for sin Deel maa lære fra Begyndelsen, begyndende aldeles paa samme Punkt som enhver med Christus Samtidig, indøvende det i Samtidighedens Situation. Menneskelig Hidsighed og Ustyrighed hjælper naturligviis til Intet. Hvorvidt det skal lykkes En væsentligen at blive Christen, kan intet Menneske sige ham. Men Angst og Frygt og Fortvivlelse hjælper ikke heller til Noget. Oprigtighed for Gud er det Første og det Sidste, oprigtigt at tilstaae sig selv, hvor man er, oprigtigt for Gud bestandig holdende Sigtet paa Opgaven – hvor langsomt det saa end gaaer, om man kun kryber frem: Eet har man dog, man er rigtigt stillet, ikke vildledt og bedragen ved Hjælp af det Kunststykke at digte Christus om, saa han istedetfor at være Gud bliver hiin smægtende Medlidenhed, som Menneskene selv have opfundet, saa Christendommen, istedetfor at drage Menneskene til det Himmelske, sinkes underveis og bliver det slet og ret Menneskelige.